

TEZKİRELERE GÖRE GERMİYAN ŞUARÂSI

KADİR GÜLER*

Tarihî kaynakların incelenmesinden anlaşıldığı kadarıyla Türk boylarından biri olan Germiyan aşireti, Anadolu'da ilk defa on üçüncü asırda (1243) Malatya civarında görülmektedir (Uzunçarşılı 1988: 39).

Bu bölgeden Batı Anadolu'ya göçen Germiyan aşireti, 1283 yılında Germiyan Beyliğini kurmuştur. Yakup bin Alişir tarafından kurulan ve merkezi Kütahya olan bu beylik Uşak, Gediz, Armutlu, Gököyük, Selendi, Kula, Tavşanlı, Banaz, Işıkli, Baklan, Tonuzlu, Honaz, Dazkırı, Geyikler, Eşme, Homa, Eğrigöz (Emed), Simav ve Şeyhli kazalarını hududları içine dahil etmiştir (Uzunçarşılı 1988: 41).

Şah Çelebi de denilen Süleyman Şah'ın Kütahya yöresini kızının çeyizi olarak Osmanlılara terk etmesinden sonra yerine geçen oğlu Yakup Çelebi, Germiyan Beyliğini vefatından önce (1429) Osmanlı Hükümdarı II. Murad'a vasiyetnâme ile terk etmiştir.

Takriben yüz elli sene süren Germiyan Beyliği, özellikle Yakup Çelebi zamanında âlim ve şairlere önem vermesiyle bulunduğu coğrafyanın edebî kıymetini artırmış ve Kütahya, Osmanlı şiirinin temellerinin atıldığı bir merkez olmuştur. Bu dönemde Germiyan saraylarında başta Şeyhî olmak üzere Ahmedî, Ahmed-i Dâî, Şeyhoğlu Mustafa gibi Divan Şiiri'nin ilk üstadları ağırlandı ve Beyler adına Farsçadan Türkçeye tercüme yapılmaktadır. Yine bu şairler kendilerini koruyan beyleri hürmet ve izzetle anmaktadırlar.

Yakup Bey dönemi şairlerinden Ahmed-i Dâî, Tabir-nâme tercümesinin mukaddimesinde kendisine sahip çıkan ve koruyan Yakup Bey'e şu beyitle hitap etmektedir:

Kimin var senin gibi lâtif ü ârif ü server
Felek-rif'at melek-himmet hümâyun-baht ferruh-fer

* Yard. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi.

Divan edebiyatının kurucuları arasında sayılan Şeyhî ise Germiyan beyi Yakup Çelebi'yi, *Mersiye-i ibni Germiyan* başlıklı manzumesinde şu şekilde yad etmektedir:

Şeyhî var imdi kûşe-i uzlet kıl ihtiyar
Zevk ü tena'um ise hemîndir temâm ola
Dâ'im du'â-yı hayr ile yâd it rivâyeti
Dilinde hod bu beyt gerek ber-devâm ola
Sultân-ı Germiyan gurebâ devleti diriğ
Şâh-ı cihâniyân fukarâ ni'meti diriğ (Şeyhî 1942: 57;)

Osmanlıların zamanında şehzadelerin devletin başına geçmeden önce yetiştirildikleri merkezler arasında görülen Kütahya, ilim ve fikir adamlarının yetiştiği bir şehir olma vasfını devam ettirmiştir. XV. asırdan itibaren tasavvufi bir hüviyet kazanan Kütahya, Mevlevîliğin Konya ve Afyon'dan sonra üçüncü merkezi durumundadır. Mevlevîliğin yanı sıra da XVI. asırdan sonra Melâmîliğin önemli merkezlerinden biri olmuştur.

Kültür ve edebiyat açısından verimli bir bölgede yer alan Kütahya'da sadece tezkirelerde adı geçen şair sayısı yirmi dört olarak tespit edilmiştir (İsen 1986: 509). Anadolu'da yazılan ilk tezkire olan Sehî Tezkiresi ile klâsik tezkire türünün son örneği olarak kabul edilen Fatim Tezkiresi arasında yer alan yirmi yedi eserin taranması ile elde edilen sonuçlara göre Kütahya; yetiştirdiği 24 şair ile İstanbul (609 şair), Bursa (156), Konya (150), Edirne (69), Diyarbakır (40), Kastamonu (36), Bağdat (35), Gelibolu (30), Bosna, Antep ve Buhara'dan (26) sonra on ikinci sıradadır.

Tezkirelerde adı geçen fakat memleketi belirtilmeyen şairler arasında yer alan Kütahyalı şairleri bu sayıya dahil edince tesbit ettiğimiz şair sayısı otuz sekize (İpekten ve diğerleri 1988), Kütahya da yetiştirdiği şair bakımından altıncı sıraya yükselmektedir. Bu sıralamaya tezkirelerde yer alan şairler dahil olup diğer kaynaklarda yer alan şairler dahil değildir. Onların da eklenmesiyle Kütahyalı şair sayısı yüzü geçecektir. Bundan şöyle bir sonuç çıkarmamız mümkündür: Kütahya, Osmanlı coğrafyasında, yetiştirdiği şair bakımından her zaman söz sahibi olmuştur ve Osmanlı Devleti'nin kültür politikasına tesir etmiş şehirlerimizin arasında çok önemli bir merkez durumundadır.

Tezkirelerde yer alan Kütahyalı şairleri ve hayatlarını kısaca şu şekilde özetleyebiliriz:

Germiyanlı şairler arasında adı en fazla zikredilene *Şeyhî*'dir. Asıl adı Yusuf Sinan olan Şeyhî, Germiyan'da doğdu. Başta Ahmedî olmak üzere önemli hocalardan ders aldı. Acem ülkesine giderek tıp, tasavvuf ve edebiyat tahsil etti. Tıp sahasında ve özellikle göz hastalıklarını iyileştirmede ihtisas sahibiydi. Hekim Sinan diye şöhret buldu.

İran dönüşü Hacı Bayram Veli'ye intisap ederek Şeyhî mahlasını aldı. Germiyan beyi II. Yakup'un tabibi ve musahibi oldu. Sırasıyla Mir Süleyman'a ve II. Murad'a da musahiplik yaptı.

Vefat tarihinin 835/1431 olduğu tahmin edilmektedir. Mezarı Kütahya'da merkeze bağlı Dumlupınar Köyü'ndedir.

Divan şiirinin kurucuları arasında yer alan Şeyhî'nin şiirlerinde, Divan edebiyatının genel özelliklerini bulmak mümkündür. Gazel ve kasidelerinden ziyade mesnevi alanında başarılı olan Şeyhî, Germiyanlı şairler içerisinde Şeyhü'ş-şuarâ olarak haklı bir şöhrete ulaşmıştır.

Şeyhî'nin en önemli eseri Husrev ü Şirin mesnevisidir. İkinci eseri edebiyatımızdaki ilk mizah eseri sayılan Har-nâme'dir. Üçüncü eseri ise orta hacimli sayılan Divanı'dır.

XIV. asırda yaşamış olan *Ahmedî*, bu asrın en büyük şairlerindedir. Asıl adı Tâceddin İbrâhîm b. Hızırdır. Latîfi, Sivaslı olduğunu söylerken, Hasan Çelebi, Aşık Çelebi ve Taşköprülüzâde Germiyanlı olduğunu belirtmektedir. Mısır'a gitmiş ve Şeyh Ekmelüddin'den Molla Fenâri ve Hacı Paşa ile birlikte ders almıştır. Yıldırım'ın şehzadesi Emir Süleyman'ın meclislerine katılmış, 815/1413 yılında Amasya'da vefat etmiştir. Kardeşi Hamzavî de şairdir.

XIV. asırda Türkçe söyleyen ve yazan az sayıdaki şair arasında olan Ahmedî'nin en önemli eserleri şunlardır: Divan, İskendernâme, Cemşid ü Hurşid, Tervîhü'l-Ervâh, Bedâyi'u's-Sihr fi Sanâyi'i'ş-Şi'r, Mirkâtü'l-Edep, Mîzânü'l-Edep, Mi'yârü'l-Edep.

XIV. asrın ikinci yarısı ile XV. asrın ilk yarısında yaşamış olan *Ahmed-i Dâî*, Germiyanlıdır. Germiyan Bey'i II. Yakub adına Ta'birnâme tercümesi vardır. Emir Süleyman'a Çengnâme adlı eserini sunmuştur. II. Murad için Ukûdü'l-Cevâhir isimli eserini yazmıştır. Arapça, Farsça ve Türkçe şiiri vardır. İnşa alanında tanınmış biri olup yazışma kurallarını ihtiva eden ve bu türün ilk örneklerinden biri olan "Teressül" adlı kitabı yazmıştır.

Nesir alanında asrın en önemli yazarıdır. Türkçe Divânı, Farsça Divanı, Vasiyyet-i Nûşirevân, Camasbnâme Tercümesi, Tercüme-i Tefsîr-i Ebü'l-Leys es-Semerkandî, Tercüme-i Eşkâl-i Nasîr-i Tûsî, Tezküretü'l Evliyâ, Miftâhu'l-Cenne, Tıbb-ı Nebevî Tercümesi, Vesiletü'l-Mülûk li-ehli's-Sulûk diğer eserleridir.

Kütahya'nın Simav kazasında doğan *Şeyh İlâhî*'nin asıl adı Abdullahtır. Nakşibendî şeyhlerinden Emir Buharî Hazretlerinin pîridir.

Medrese tahsilini Simav'da tamamladıktan sonra İstanbul'a giderek Molla Tûsî'den ders aldı. Onunla bereber İran ve Semerkant'a giderek Şeyh Ubeyd'in hizmetinde bulundu. Bu arada Şeyh Abdurrahman Camî ile görüştü.

Yeniden Anadolu'ya döndükten sonra Simav'a ve oradan İstanbul'a geçti. Zeyrek-zâde camiinde vaizlik yaptı. Yerine halife olarak Emir Buhari

Hazretlerini bırakarak Vardar Yenicesi'ne yerleşti. 896 / 1491 tarihinde vefat etti.

Türkçe ve Farsça şiirlerinin yanı sıra tasavvuf âdâbıyla ilgili "Zadü'l-Müstakin" ve "Necâtü'l-Ervâh" adlı eserleri vardır.

Bu matla o hazretin kutsal nefeslerindedir.

"Matlâ: Gerçek erlerin bu dünyada dört şeye karşı istekleri vardır. Malı terk etmek, makamı terk etmek, rahatı terk etmek ve canı terk etmek."

Asıl adı Bâyezîd olan *Cemâlî*, Şeyhî'nin yeğenidir. Kütahya'da yetişmiştir. Orta derecede bir şairdir. Çelebi Mehmet döneminde doğan Cemâlî'nin, II.Beyâzîd döneminde vefat ettiği tahmin edilmektedir.

II. Murad adına 850/1446'da telif ettiği Hümâ vü Hümâyûn (Gülşen-i Uşşak) ve 860/1456'da Fatih adına telif ettiği Miftahü'l-Ferec önemli eserleridir.

Argûn (Celaleddin Ergûn) Çelebi, Kütahya'da doğdu. Germiyanoglu Süleyman Şâh'ın torunu ve Burhanettin İlyas Paşa'nın oğludur. Doğumu Sefine'de 775/1383 olarak yazılmışsa da bu tarihte yanlışlık olmalıdır. Çünkü Süleyman Şah 789/1387 tarihinde vefat ettiğine göre torunu Ergûn Çelebi'nin vefat tarihi 775/1383 olamaz. Vefat tarihi Uzunçarşılı'ya göre on beşinci asrın ikinci yarısındadır. H.875 tarihinin H.775 olarak zühulen kaydedilmesi de ihtimal dahilindedir.

Ergûn Çelebi, Kütahya Mevlevihânesi'nin kurucusu ve ilk şeyhidir. Zamanında Kütahya Mevlevihânesi, Konya ve Afyon Mevlevihânelerinden sonra en önemli Mevlevî merkezi olmuştur.

"Çihl Kelime-i Tayyib" adlı mensur bir risâlesi, "İşâretü'l-Beşâret" ve "Gencnâme" adlı mesnevileri vardır.

Kütahya Mevlevihânesi şeyhi Celaleddin Ergun Çelebi'nin oğlu olan *Burhaneddin İlyas Çelebi*, Şeyhü'l-ledün diye şöhret olmuş ve babasının yerine Mevlevî dergâhının başına geçmiştir.

Divan dolduracak kadar şiiri bulunmaktadır. 898/1492 tarihinden sonra vefat etmiş ve babasının yanına Erguniyye türbesinin haziresine defnolunmuştur.

Asıl adı Kasım olan *İzarî*, Germiyanda doğdu. Şeyhî'nin kız kardeşinin oğlu ve şâir Cenâbî'nin kardeşidir. Tahsilini Kütahya'da tamamlayarak müderris olmuş, İstanbul'a giderek Sahn'da müderrislik yapmış âlim bir zattır. Bu vazifesinde iken 901/1496 tarihinde vefat etmiştir. Mezarı Eyüp Türbesi civarındadır.

Şiirlerini daha çok hafif bahrinde yazan İzarî'nin Tokatlı Molla Lutfî'nin Sebi' Şeddad risâlesine cevabı meşhurdur.

Cenâbî, Kütahyalıdır. Şeyhî'nin yeğeni ve Mevlânâ Kasım İzârî'nin biraderidir. Çok maarife sahip sipahi ve tımar sahibi bir kumandandır. Malkoçoğlu Bali Bey'in yanında akınlarda bulunmuş ve tahmini olarak 920 / 1514 Çaldıran harbinde şehit olmuştur.

Hoş tabiatlı, şiiri akıcı ve gazelleri nefis bir kimseydi.

İzmirli tüccarlardan İsmail Ağa'nın oğlu olan *Sakıp Dede*'nin asıl adı Mustafa'dır. İstanbul'da tahsilini tamamladıktan sonra Edirne'ye giderek Mevlevî dergâhında hizmette bulundu. Oradan Konya Mevlevihânesine geçti. Konya'dan Kütahya Mevlevihânesine şeyh olarak vazifelendirildi.

Neyzen olan Sakıp Mustafa Dede'nin divan dolduracak kadar şiiri vardır. Şiirlerini daha çok Farsça söyleyen Sakıp Dede, Mevlevîliği ve Mevlevî şairleri anlattığı "Sefine-i Nefise-i Mevleviyye" adlı eseriyle tanındı.

1148 / 1735 tarihinde vefat etti. Mezarı Kütahya Mevlevî dergâhı olan Erguniyye türbesindedir.

Asıl adı Abdüllatif olan *Ünsî*, Kütahya'da başladığı tahsilini İstanbul'a giderek tamamladı. Şeyhü'l-islam Bahâî Efendi'den ders alarak mülazım ve kadı oldu.

Mısır'da evkaf muhasebeciliği yaptı. Şam ve Kütahya kadılıklarında bulundu. Köprülü Fazıl Ahmet Paşa ile birlikte Ordu kadısı olarak Uyvar seferine katıldı.

1075 / 1664 yılında Şam'da vefat eden *Ünsî*, âlim bir insandı. Divanı olan ve şiirlerinin yanı sıra inşasının kuvvetli oluşuyla takdir edilen *Ünsî Abdullatif Efendi*, dönemin Arap bilginlerinde de hayranlık uyandıran bir şairdir.

Zeyniyye şeyhlerinden birinin oğlu olan *Firâkî*'nin asıl adı Abdurrahman'dır. Evliya Çelebi'nin akrabasıdır. Medrese tahsilinden sonra memleketinde vaizlik yapmış olan *Firâkî*, kızdığı kişileri kürsüden eleştirmesiyle tanınmıştır.

Şiirleri orta derecede ve sadedir. Kaynaklar isim vermeden birkaç mesnevisinin olduğunu zikrederler. 964/1556'da Ahlâk-ı Muhsinin'i Türkçe'ye tercüme eden *Firâkî Çelebi*, tahmini olarak 988 / 1580 senesinde vefat etmiştir.

Şair Hasbî'nin abisi olan *Keşfi*, Kütahya'nın Gediz kazasında doğdu. Medrese tahsilini Kütahya'da tamamladıktan sonra İstanbul'a giden *Keşfi*, Bâyezîd Camii'nin buhurdancısı oldu. Zâtî, Hayâlî, Mahremî ve Kandî gibi tanınmış şairlerle alaylı atışmaları (hezl) ve hicivleri vardır.

945/1538 yılında vefat eden *Keşfi*, kardeşi Hasbî tarafından Edirnekapı dışında hazırlanan aile mezarlığına defnedildi.

Divânı olan *Keşfi*'nin şiirleri devrin ünlü şairleri tarafından pek makbul sayılmamıştır.

Hasbî, Gediz'de doğdu. Şâir *Keşfi*'nin küçük kardeşidir. Kanunî döneminde adı siyasi bir suça karıştığı için vezir İbrahim Paşa'nın emriyle uzun bir süre hapiste kaldı. Bu esnada Hasbî mahlasını Habsî'ye çevirdi. Dönem şairlerinin kendisini hapisten kurtarmak için vezir nezdindeki teşebbüsleri de sonuç vermedi.

Hapisten çıktığında aklî dengesini kaybetmişti. Kardeşi Keşfi ve yeğeni Atâ 'da kalan yüklüce mirası yiyemeden ölen Hasbî,'nin vefat tarihi 960/1553'ten sonradır.

Aşık Çelebi, dilini sade, söyleyişini hoş bulmaktadır.

XVI. asır şairlerinden olan *Atâ*, Gedizli şair Keşfi'nin oğlu, yine Şâir Hasbî'nin yeğenidir. Yakışıklı olması ve latifeleriyle tanınan *Atâ*, genç yaşta vefat etmiştir. Malı mülkü amcası Hasbî'ye kalan *Atâ*'nın divânı olduğu kaydedilmektedir.

XIV. asırda yaşamış olan *Hamzavî*, Şâir Ahmedî'nin kardeşidir. Emir Süleyman'ın himayesindedir.

Ahmedî'nin *İsken-dernâme*'sine benzer şekilde yazılmış bir eseri vardır. Hz. Hamza'nın kahramanlıklarını anlatan ve *Hamzanâme* diye bilinen bu eseri, yeniçeri ortalarında okunurdu.

Âsım Efendi, *Kütahya*'nın Örencik kasabasındandır. XIX. asır şairlerinden olan *Âsım Efendi*'nin asıl adı Yakubdur. *Kütahyalı ulemâdan Halil Rüstü Efendi*'nin oğludur. Trabzon, Kıbrıs, Mısır ve Medine kadılıklarında bulundu. 1301/1883 yılında *İstanbul*'da vefat eden *Asım Efendi*'nin mezarı *Karaca Ahmet*'tedir.

Hoş sohbet ve rind meşrep bir kişi olan *Âsım Yakup Efendi*'nin muammaları ve bir divan dolduracak kadar şiirleri vardır.

XVII. yüz yılda yaşamış olan *Ârif*'in asıl adı Mehmet Hilmi olup, Şâir Visalî'nin oğludur. Meşhur Şeyhülislam Yahya Efendi'den mülâzım olduktan sonra kadılık yaptı. Derviş olduğu kaydedilmişse de bir tarîka süluk etmemiştir. Şehrengiz'i vardır. 1068/1657'de vefat etmiştir.

Azmî, XVI. yüzyılda yaşamıştır. *Kütahya*'nın Gediz kazasındandır. Rıza tezkiresinde adının Murad olduğu kaydedilmiştir. Timâr tâifesinden, yani asker şairlerdendir. Divanı olan *Azmî*, 1016/1607 tarihinde vefat etmiştir.

XVI. asır şairlerinden olan *Kabûlî* *Kütahya*'nın Gediz kazasında doğdu. Asıl adı Ahmet Çelebi'dir. Öğrenimini tamamladıktan sonra Nazırzâde Efendi'den mülâzım ve kadı oldu.

1000 / 1591 yılında Mısır'dan dönerken boğularak ölen *Kabûlî*, şiir ve inşasıyla tanındı. Divanının olduğu kaydedilmiştir.

Kütahya'da doğan ve Şâir Mahvî'nin kardeşi olan *Fârî*'nin asıl adı Abdurrahimdir.

Gençliğinde *İstanbul*'a gitmiş, Şâir Şehrî'nin hizmetinde bulunmuş ve onun tarafından yetiştirilmiştir. 1079 / 1668 tarihinde vefat etmiştir.

Asıl adı Ahmet olan *Mahvî*, *Kütahya*'da doğdu. Şâir Fârîğ Abdurrahim Çelebi'nin kardeşidir.

Tahsilini *Kütahya*'da tamamladıktan sonra *İstanbul*'a giden Mahvî Ahmet Çelebi'nin şiiri ve sanat kudreti takdir edilmiştir.

Vefat tarihi, kaynakların çoğunda 1055/1645 olarak kaydedilmiştir. Safayî ise 1089 / 1678'de vefat ettiğini yazmıştır.

Şair Harimî'nin babası olan *Rahimî*, bey şairlerdendir. Kütahya'da doğdu. Tahsilini Kütahya'da tamamladıktan sonra Şehzâde Bayezîd'in hizmetine girdi ve meclislerine katıldı. Bayezîd'in Kütahya valiliği sırasında Alay beyi oldu.

Şehzâde tarafından himaye edilen ve iltifat gören Rahimî Bey, şiire düşkün bir insandı. Atasözlerine yer verdiği şiirleri güzel olarak vasıflandırılmaktadır.

Kütahyalı şair Rahimî Bey'in oğlu olan *Harimî*'nin asıl adı İbrahim'dir. Babası Bursa Alaybeyi iken Harimî'de Çavuş olmuştur. 983/1575 tarihinde Padişah'ın emriyle Bağdat'a gidip evliyanın her birine manzume söylemiştir. Lala Hüseyin Paşa'nın isteği üzerine Zafernâme-i Hazreti Sultan Murad Han isimli bir eser yazdığı kaydedilmiştir.

Aslen Niğdeli olmasına rağmen Kütahya'ya yerleşen ve uzun süre müderrislik ve kadılık yapan Visâlî'nin asıl adı Mehmettir. Kütahya müftülüğünden emekli oldu.

Manzum muamma söylemekte üstad olan Visâlî Mehmet Efendi'nin Kıyafetnâmesi ve Kasîde-i Bürde şerhi vardır.

Vefat tarihi Rıza ve Mucib'de 1030-1031/1621-1622, Safayî'de ise 1057 / 1647 dir.

XVIII. yüz yılda yaşamış olan *Ârif*, Şam ve Mısır Kadılıklarında bulunan Kütahyalı Ahmed Efendi'nin akrabasıdır. Nâmî mahlaslı bir İran elçisinin gazeline söylediği nazîresinin matlaı Salim tezkiresinde şöyle kaydedilmiştir:

Ey zülf bâğ-ı hüsnde sünbül müsün nesin
Ol mâhrûya hâle mi yâ gül müsün nesin

XVI. asır şairlerinden olan *Sirâcî*, Kütahya'da doğdu. Tahsilini tamamladıktan sonra müderrislik yaptı.

Zamanının fâzıl şahsiyetleriyle bir arada bulunduğundan bilgin bir şair olarak bilinmektedir. Kanunî'ye sunduğu İydiyyesi meşhurdur.

Hüsâm, Kütahya'da bulunan Lala Hüseyin Paşa Camii'nin imamının oğludur. Mevlvî tarikatine girerek Mevlvî şeyhi İbrahîm Dede'nin hizmetinde bulunmuştur.

Türkçe ve Farsça şiirleri olan Hüsâm Efendi, 1100 / 1688 tarihinde vefat etmiştir.

Germiyan'da doğan *Kalender*, medrese tahsilini Kütahya'da tamamladıktan sonra İstanbul'a gitti. Ebussuûd-zâde Mehmet Efendi'nin oğlu Abdulkerim Efendi'den mülazım ve kadı oldu. Balçık kadısı iken mesleği terk edip uzlete çekildi.

Mahlâsına uygun kalenderâne şiirler yazan Kalenderî Germiyanî'nin 1000/1591 tarihinde vefat ettiği tahmin edilmektedir. Mezarı Bursa, Pınarbaşı'ndadır.

Asıl adı Mehmet olan *Âsaf (Sıdkî)*, Kütahya yakınındaki Tavşanlı'da doğdu. Babası Halvetî tarikatına bağlıdır. Sakıp Dede'nin yanında yetişerek Mevlevî şeyhi oldu.

Sıdkî mahlasını da kullanan şâir, 1145/1732 tarihinde vefat etmiştir.

Şeyhî'nin kız kardeşinin oğlu olan *Hümâmî*'nin Cemşîd ü Hurşîd adında bir mesnevisinin olduğu kaydedilmiştir.

Asıl adı Mehmet olan *Ânî*, Kütahyalıdır. Memleketinde zenginliği ile tanınmış birisi iken vaz geçip Şeyh Çelebi Muzafferüddin'e mürîd olarak Mevlevî tarikatına girmiştir.

Kütahya'ya bağlı Gediz kazasında doğan *Muidî*, "Feraiz"i nazmen Türkçe'ye çevirmiştir.

Gül ü Nevruz adlı bir mesnevi yazdığı kaydedilmiştir.

Germiyan'a bağlı Şuhud kasabasında doğan *Vusûlî*'nin asıl adı Hamza'dır. Medrese tahsilinden sonra Taceddin Efendi'den mülâzım oldu. Müderrisliklerde bulundu.

Yaşadığı dönemin tanınmış âlimlerinden olan Vusûlî, Hasan Çelebi'ye göre kabiliyetli şairlerdendi.

Kütahya'da doğan *Zeyneddin Efendi*, Muzafferüddin Efendi'nin oğludur. Celaladdin Ergun'dan ders aldı. Onun vefatı üzerine oğlu Burhaneddin İlyas Efendi'den tahsilini tamamlayarak Mevlevî oldu.

Arif bir şair olduğu kaydedilen Zeyneddin Efendi, 800 / 1398 tarihinde vefat etmiştir.

Germiyanlı Süleyman Şah'ın oğlu olan *Hızır Paşa*, Selçuklular zamanında yaşamış sancak sahibi bir beydi. Vaktini tarikat mensuplarıyla geçirirdi. Şiir ve inşaları vardır. 750 / 1349 tarihinde vefat etmiştir.

Yetîmî, Germiyan'da doğdu. Seyyid Gazi dergâhına bağlı olan Yetîmî'nin derviş tabiatlı biri olduğu kaydedilmiştir.

Hayatı hakkında sadece Sefine'de bilgi verilen *Şah Çelebi*, Germiyan'da doğdu. İlyas Paşanın oğludur. 780 / 1378 yılında vefat etti.

Kaynaklar

İpekten, Haluk ve diğerleri (1988). *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara.

Mustafa İsen (1986), "Tokat'ın Osmanlı Kültür Coğrafyasındaki Yeri ve Tokatlı Şairler", 2-6 Temmuz 1986 *Türk Tarihinde ve Türk Kültüründe Tokat Sempozyumu Bildirileri*.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1932). *Kütahya Şehri*, İstanbul.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1988). *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*. Ankara.

Şeyhî (1942). *Divan* (faksimile). Ankara.